

RATAVERKON VERKKOSELOSTUS AIKATAULUKAUDELLE 2021

1 VOIMASSAOLO JA MUUTOKSISTA TIEDOTTAMINEN

Tämä verkkoselostus on voimassa aikataulukauden 2021, 13.12.2020 – 11.12.2021.

Muutoksista tehdään merkintä tämän verkkoselostuksen etusivulle.

- 10.12.2020 lisätty kohtaan 8 lause: Edellä kuvatut vastuut eivät koske välillisiä vahinkoja.
- 13.1.2021 lisätty Kotkan liikennepaikalle varakapasiteettiraiteiksi raiteet 804, 856, 870, 871, 872 ja 947.
- 21.1.2021 kohtiin 2.1 ja 3.9 on lisätty ohjeita nopeuksista varoituslaitoksella varustetuissa taseoristeyksissä.

Julkaistu 3.12.2019, HaminaKotka Satama Oy, liikennejohtaja

Sisältö

1	VOIMASSAOLO JA MUUTOKSISTA TIEDOTTAMINEN	1
2	RATAVERKKO	3
2.1	RATAVERKON KUVAUS, LAATU JA LAAJUUS	3
2.2	RATAVERKON KÄYTTÄMISEN EDELLYTYKSET	3
2.3	RATAVERKON KÄYTTÄMISEN RAJOITUKSET	3
2.4	KALUSTOA KOSKEVAT VAATIMUKSET	3
2.5	RATAVERKON VAIHTOTYÖN PRIORITEETTISÄÄNNÖT	4
2.6	RATAVERKON MUUTOKSET	4
3	RATAVERKON VAIHTO- JA RATATYÖN TURVALLISUUSOHJE	4
3.1	HÄTÄTILANTEET	4
3.2	PÄTEVYYDET JA KELPOISUUDET	4
3.3	VAIHTOTYÖ	4
3.4	LUPA VAIHTOTYÖN SUORITTAMISEEN	5
3.5	RATATYÖ	5
3.6	LUPA RATATYÖHÖN	5
3.7	RATATYÖSTÄ ILMOITTAMINEN	5
3.8	TULITYÖ	5
3.9	VAJAATOIMINTATILANTEET	6
4	PALVELUPAIKKOJEN KÄYTTÖOIKEUS JA PALVELUJEN TARJOAMINEN	6
5	RATAVERKOLLE PÄÄSEMINEN	6
5.1	TURVALLISUUSTODISTUKSEN JA RAUTATIEYRITYKSEN TOIMILUVAN HAKEMINEN	6
6	RATAVERKON KÄYTTÖSOPIMUS	7
7	RATAKAPASITEETTI	7
7.1	KAPASITEETIN KUVAUS	7
7.2	KAPASITEETTIPROSESSI	8
7.3	KAPASITEETIN HAKEMINEN	8
7.4	KAPASITEETIN JAKAMINEN	9
7.5	KAPASITEETIN YHTEENSOVITTAMISMENETTELY	9
7.6	KIIREELLISEN (ÄD HOC) KAPASITEETIN JAKAMINEN	9
7.7	MAKSUT	10
8	VASTUUT JA ERI MIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN SEKÄ MUUTOKSENHAKUMENETTELY	10
9	YHTEYSTIEDOT	10

2 RATAVERKKO

2.1 Rataverkon kuvaus, laatu ja laajuus

HaminaKotka Sataman (jatkossa Satama) rataverkko on kuvattu osana rataverkon ratakapasiteettikuvausta Sataman internetsivuilla (<https://www.haminakotka.com/fi/toimintaohjeet/yleisia-ohjeita>).

Rataverkon ominaisuudet:

- Ei sähköistettyjä raiteita.
- Suurin nopeus on 20 km/h.
- Rataverkko on toisen luokan liikenteenohjauksen aluetta.
- Kaluston suurin akselipaino saa olla enintään 250 kN ja metripaino enintään 80 kN, poikkeuksena Haminan liikennepaikan vaihde V372 ja sen jälkeiset raiteet 201, 304, 305, 333 ja 372, joilla akselipaino saa olla enintään 225 kN. Vaihdealueilla pienin kaarresäde on 150 m.
- Raiteiden pienin kaarresäde on 200 m.
- Raiteen pituuskaltevuudet on annettu RINF-tietona.
- Raiteiden pyöristyskaaren säteet ovat vähintään 500 m.

Radan merkit sekä opasteet tarkoittavat samaa kuin ohjeistetaan valtion rataverkolle, poikkeuksena tasoristeysopastimen opaste "Lähesty varovasti", jonka tarkoitus on esitetty kohdassa 3.9 Vajaatoimintatilanteet.

Keskeytykset liikennöinnille sekä ratakapasiteetin käyttämiselle merkitään valtion rataverkolla annettujen ohjeiden mukaisesti.

2.2 Rataverkon käyttämisen edellytykset

Vaihtotyö edellyttää kohdan 6, Rataverkon käyttösopimus, mukaisen rataverkon käyttösopimuksen tekemistä.

Vaihtotyössä on noudatettava kohdassa 3, Rataverkon vaihtotyön ja ratatyön turvallisuusohje, annettuja ohjeita.

2.3 Rataverkon käyttämisen rajoitukset

Kohdan 2, Rataverkko, kuvauksen mukaisesti.

Rataverkon kunnossapitoon liittyvät työt sekä Sisäministeriön liikkumis- ja oleskelurajoituksista antaman asetuksen 480/2018 (<https://www.finlex.fi/fi/>) mukaiset toimet voivat rajoittaa ratakapasiteetin käyttämistä.

2.4 Kalustoa koskevat vaatimukset

Rataverkolla ei saa operoida höyryveturilla eikä sellaisella kalustolla, joka saattaisi aiheuttaa palovaaran.

2.5 Rataverkon vaihtotyön prioriteettisäännöt

Rataverkko on toisen luokan liikenteenohjauksen aluetta.

Rautatieliikenteen harjoittajat sopivat tarvittaessa keskenään vaihtotyöstään.

2.6 Rataverkon muutokset

Toiminnallisia muutoksia ei ole tiedossa.

3 RATAVERKON VAIHTO- JA RATATYÖN TURVALLISUUSOHJE

Tätä ohjetta on noudatettava vaihto- ja ratatyössä Haminan ja Kotkan liikennepaikoilla Sataman rataverkon haltijuuteen kuuluvilla alueilla.

Ratatyö tässä ohjeessa tarkoittaa työtä (myös kunnossapitotyö), joka:

- tehdään siten, että kone tai sen osa saattaa ulottua raiteen aukean tilan ulottumaan,
- vaikuttaa radan rakenteeseen,
- kohdistuu turvalaitteeseen,
- edellyttää liikennöinnin keskeyttämistä työturvallisuuden takia tai muuten vaikuttaa liikennöintiin tai
- vaikuttaa vaunujen purkamiseen tai kuormaamiseen.

Operointikielenä on käytettävä suomea.

Kaikesta raiteisiin ja niiden laitteisiin liittyvistä vioista ja poikkeamista sekä asioista, jotka voivat vaarantaa vaihto- tai ratatyön tai vaunujen purkamisen tai kuormaamisen, on ilmoitettava Sataman vuoro esimiehelle, joka huolehtii asian tiedottamisesta tarvittaville tahoille.

3.1 Häätötilanteet

Onnettomuus- ja vaaratilanteesta on ensin ilmoitettava yleiseen hätänumeroon 112 ja sen jälkeen Sataman vuoro esimiehelle.

3.2 Pätevyudet ja kelpoisuudet

Rautatieliikenteen harjoittajan ja ratatyöstä vastuullisen tahon on varmistettava, että heidän henkilöstöllään on tarvittava pätevyys ja kelpoisuus kyseiseen tehtävään.

3.3 Vaihtotyö

Vaihtotyössä on noudatettava, mitä vaihtotyöstä ohjeistetaan valtion rataverkolle sekä viranomais määräyksiä.

Pysäköidyn kaluston paikallaan pysyminen on varmistettava.

Vaihtotyössä on käytettävä kaluston käyttöjarruja.

Kalustoa saa pysäköidä vain kapasiteettialueella siten, että se ei estä liikennettä paloteillä, rautatien tasoristeyksissä, alueilla, jotka on tarkoitettu tieliikenteen käyttöön raiteiden ylittämistä varten, eikä vaihdealueilla.

3.4 Lupa vaihtotyön suorittamiseen

Rataverkon käyttö sopimuksen tekeminen oikeuttaa sen mukaiseen vaihtotyöhön.

3.5 Ratatyö

Ratatyötä saa tehdä Sataman ratatyöstä vastaavaksi nimeämän henkilön turvaamana tai hänen luvallaan.

Ratatyöstä vastuullisen tahon on ennen työn aloittamista ja tarvittaessa myös työn aikana perehdytettävä ratatyöhön osallistuva henkilöstönsä tähän ohjeeseen ja kyseisen työn olosuhteisiin sekä työhön liittyviin vaaroihin.

Ratatyössä on noudatettava Sataman kunnossapitosuunnitelmaa.

Ratatyöstä vastuullisen tahon on:

- Varmistettava ratatyön suojaaminen siten, että siitä ei aiheudu vaaraa vaihtotyölle.
- Tarvittaessa estettävä vaihtotyö.
- Varmistettava, että ennen vaihtotyön sallimista, ratatyön kohteena ollut alue on Sataman kunnossapitosuunnitelman mukaisessa kunnossa.

3.6 Lupa ratatyöhön

Lupa ratatyöhön on Sataman ratatyöstä vastaavaksi henkilöksi nimeämällä sekä taholla, jolle hän on antanut luvan.

3.7 Ratatyöstä ilmoittaminen

Ratatyöstä vastuullisen tahon on ilmoitettava heti kun mahdollista Sataman vuoro esimiehelle vai ratatyöstä vastaavalle henkilölle ratatyön aikana tapahtuvista muutoksista:

- raiteiden käytettävyyteen,
- työn keston,
- työn päättymiseen sekä
- työstä vastaavan tahon yhteystietojen muuttumisesta.

3.8 Tulityö

Tulityöhön on saatava kirjallinen lupa Sataman ratatyöstä vastaavaksi henkilöksi nimeämältä.

3.9 Vajaatoimintatilanteet

Rautatien tasoristeyksen varoituslaitoksen häiriötilanteesta on ilmoitettava Sataman vuoro esimiehelle.

Tasoristeysopastimen opaste "Lähesty varovasti" tarkoittaa, että tasoristeykseen saavuttaessa nopeus saa olla enintään 5 km/h. Rajoitus päättyy, kun yksikön etupää on ylittänyt tasoristeyksen.

Nopeus rautatien tasoristeykseen saavuttaessa saa olla enintään 5 km/h, kun varoituslaitos ei varoita tai varoittaa puutteellisesti. Rajoitus päättyy, kun yksikön etupää on ylittänyt tasoristeyksen.

Vaihteen aukiajosta on ilmoitettava Sataman vuoro esimiehelle.

Vaihteen aukiajon jälkeen on silmämääräisesti tarkastettava, voiko vaihdetta käyttää. Tarkastuksen perusteella on vaihto- ja ratatyö tarvittaessa estettävä tai, ellei havaita syytä joka estää vaihto- tai ratatyön, varmistettava että vaihteessa vaihto- ja ratatyö tehdään enintään nopeudella 5 km/h.

4 PALVELUPAIKKOJEN KÄYTTÖOIKEUS JA PALVELUJEN TARJOAMINEN

Sataman rataverkolla ei ole palveluja.

Sataman rataverkolla toimiva palvelupaikan ylläpitäjä, joka haluaa palvelupaikkansa kuvauksen julkisesti saataville Sataman verkkoselostuksessa 2022, on toimitettava tieto linkistä, jonka kautta pääsee kuvaukseen, tai asiaa koskeva julkaisuvalmis tieto, joka voidaan sisällyttää verkkoselostukseen, viimeistään 28.8.2020.

Palvelupaikkakuvauksen voi julkaisuvalmiina tietona toimittaa linkistä <https://vayla.fi/ammattiliikenne-raiteilla/rautateiden-verkkoselostus/rataverkon-palvelun-tarjonta#.XPD7a-SP4uU> löytyvällä mallipohjalla. Palvelupaikkakuvaus on toimitettava suomen ja englannin kielisenä versiona.

5 RATAVERKOLLE PÄÄSEMINEN

Rataverkolla saa operoida rautatieliikenteen harjoittaja, jolla on turvallisuustodistus ja joka on tehnyt rataverkon käyttösopimuksen.

Rataverkolla operoivalla pitää olla rautatielain mukainen riittävä vastuuvakuutus tai muu sitä vastaava järjestely.

5.1 Turvallisuustodistuksen ja rautatieyrityksen toimiluvan hakeminen

Tiedot turvallisuustodistuksen ja toimiluvan hakemisesta ovat maksutta saatavilla verkkosivustolta <http://www.rautatiemarkkinoille.fi>.

6 RATAVERKON KÄYTTÖSOPIMUS

Vaihtotyötä ei saa aloittaa ennen kuin rataverkon käyttö sopimus on allekirjoitettu.

Rautatieliikenteen harjoittajan, jolla on ratakapasiteettia, on ilmoitettava rataverkon käyttö sopimuksen tekemisen tarpeestaan Sataman liikennejohtajalle viimeistään 26.6.2020. Rautatieliikenteen harjoittajan, jolla on tarve saada kiireellistä (Ad hoc) ratakapasiteettia, on ilmoitettava käyttö sopimuksen tekemisen tarpeestaan Sataman liikennejohtajalle vähintään 7 vuorokautta ennen aiotun liikennöinnin aloittamista.

Rataverkon käyttö sopimuksella sovitaan siitä, että rautatieliikenteen harjoittaja sitoutuu noudattamaan verkkoselostuksessa kohdassa 3, Rataverkon vaihtotyön ja ratatyön turvallisuusohje, annettuja rataverkon haltijan turvallisuusohjeita sekä kohdassa 2, Rataverkko, rautatieliikenteen harjoittamiseen kohdistuvia rajoitteita ja vaatimuksia sekä tekemään vaihtotyötä ja pysäköimään kalustoaan vain ratakapasiteettinsa mukaisesti. Käyttö sopimuksella sovitaan myös rautatiekaluston raivaamisesta onnettomuus-/vauriotilanteissa.

Rataverkon käyttö sopimus tehdään aikataulukausittain. Satama voi irtisanoa sen päättymään välittömästi, jos rautatieliikenteen harjoittaja ei noudata siinä mainittuja ehtoja.

Rautatieliikenteen harjoittajan on ilmoitettava, jos sillä ei enää ole liikennöintitarvetta, ja aika, jolloin liikennöinti päättyy. Liikennöinnin tarpeen päättymisen aika on samalla ilmoitus rataverkon käyttö sopimuksen irtisanomisesta.

Tarvittaessa Satama ilmoittaa rataverkon käyttö sopimukseen tarvittavien päivitysten ja muutosten tekemisen tarpeesta. Käyttö sopimusrunko on tiedostona Sataman internetsivuilla.

7 RATAKAPASITEETTI

7.1 Kapasiteetin kuvaus

Rataverkon kapasiteettialueille myönnetään kapasiteettia vaihtotyötä varten, joka oikeuttaa myös pysäköimään rautatiekalustoa. Kapasiteettialueet on kuvattu osana Sataman kapasiteettikuvausta internetsivuilla.

Kapasiteettia voi hakea rautatieliikenteen harjoittaja, jolla on turvallisuustodistus, ja rautatiealan koulutuslaitos koulutustoimintaansa varten sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 913/2010 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010R0913&from=FI>) tarkoitettu hakija.

Kapasiteetin haltijan on viipymättä ilmoitettava käyttämättömäksi jäävästä kapasiteetista Sataman liikennejohtajalle.

Satama voi tarvittaessa peruuttaa kapasiteetin kuultuaan kyseistä toimijaa, jos kapasiteetin haltija menettää turvallisuustodistuksensa tai käyttää kapasiteettia väärin tai tekee vaihtotyötä ja/tai pysäköi rautatiekalustoa ilman kapasiteettia.

Satama voi tilapäisesti poistaa kapasiteetin käytöstä kokonaan tai osittain johtuen rataverkon teknisestä viasta, onnettomuudesta tai vauriosta. Näissä tilanteissa Satama tarvittaessa tarjoaa vaihtoehtoja kapasiteettia, jos se on mahdollista.

Kapasiteetti ja siitä rataverkon Sataman kunnossapitoa varten varattu osa sekä mahdollinen myöhemmin kiireellisenä kapasiteettina jaettavaksi jätetty varakapasiteetti on kuvattu Sataman internetsivuilla.

7.2 Kapasiteettiprosessi

3.12.2019, kapasiteetti julkaistaan verkkoselostuksen julkaisemisen yhteydessä.

9.1.2020, Satama järjestää informaatio- ja keskustelutilaisuuden kapasiteetista kiinnostuneille. Tilaisuudessa käydään läpi kapasiteetin hakemisen yksityiskohdat. Osallistumisesta on ilmoitettava 4.1.2020 mennessä Sataman liikennejohtajalle.

3.4.2020, kapasiteetin hakeminen päättyy. Hakemus on lähetettävä sähköisenä Sataman liikennejohtajalle.

17.4.2020 Satama julkaisee kapasiteettihakemukset internetsivuillaan (<https://www.haminakotka.com/fi>).

27.4.2020, Satama järjestää informaatio- ja keskustelutilaisuuden kapasiteettia hakeneille kapasiteettitarpeiden yhteensovittamiseksi. Tilaisuuden paikka ja aika ilmoitetaan kapasiteettia hakeneille.

29.5.2020 Satama julkaisee päätöksen kapasiteetin jakamisesta. Päätös on nähtävillä osana kapasiteetin kuvausta Sataman internetsivuilla.

26.6.2020 rataverkon käyttösopimuksen tekemisen tarpeen ilmoittaminen päättyy.

23.11.2020 Satama ilmoittaa, muuttaako se kapasiteetin jakamisesta tekemäänsä päätöstä, ja jos muuttaa niin, koska muutokset tulevat voimaan.

7.3 Kapasiteetin hakeminen

Hakemus pitää tehdä vähintään kuuden (6) ja enintään kahdentoista (12) tunnin aikajaksoina kapasiteettialueisiin kohdistettuina. Kapasiteettialueet on kuvattu Sataman internetsivuilla (<https://www.haminakotka.com/fi>). Aikajaksot voivat olla peräkkäisiä.

Hakemuksessa on esitettävä kuukausittainen arvio rataverkolle tulevan liikkuvan kaluston bruttopainosta ja kalustoyksiköiden määrästä.

Hakemuksessa on myös kuvattava, tarvitaanko kapasiteettia (kapasiteetin prioriteetti):

- 1) satamassa suoraan laivaan/laivasta kuormattavalle/purettavalle tavaralle,
- 2) satamassa laivaan/laivasta kuormattavalle/purettavalle ja tätä tarkoitusta varten varastoitavalle tavaralle,
- 3) tavaralle, joka ei ole laivaan/laivasta kuormattavaa/purettavaa tavaraa vai
- 4) rautatiealan koulutuslaitoksen koulutustoimintaa varten tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 913/2010 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010R0913&from=FI>) tarkoitettua hakijaa varten.

7.4 Kapasiteetin jakaminen

Kapasiteetti jaetaan kapasiteettihakemusten yhteensovittamisesta käytyjen neuvottelujen jälkeen.

Kapasiteetti, jota tarvitaan Satamassa suoraan laivaan/laivasta kuormattavalle/purettavalle tavaralle, katsotaan tärkeimmäksi.

Kapasiteetti, jota tarvitaan Satamassa laivaan/laivasta kuormattavalle/purettavalle ja tätä tarkoitusta varten varastoitavalle tavaralle, katsotaan toiseksi tärkeimmäksi.

Kapasiteetti, jota tarvitaan tavaralle, joka ei ole laivaan/laivasta kuormattavaa/purettavaa tavaraa katsotaan kolmanneksi tärkeimmäksi.

Rautatiealan koulutuslaitoksen koulutustoimintaa varten ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 913/2010 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010R0913&from=FI>) tarkoitetun hakijan kapasiteettitarve katsotaan vähiten tärkeäksi.

Kaikille kapasiteettia hakeneille jaetaan kapasiteettia.

Päällekkäiset kapasiteettitarpeet tarvittaessa sovitetaan lyhentämällä tai siirtämällä kapasiteettiaikajaksoja.

7.5 Kapasiteetin yhteensovittamismenettely

Yhteensovittamismenettely on neuvottelu, jossa Satama tarvittaessa ehdottaa vaihtoehtoisia kapasiteettia, joka eroaa haetusta kapasiteetista.

7.6 Kiireellisen (Ad hoc) kapasiteetin jakaminen

Kiireellisen kapasiteetin tarpeesta on ilmoitettava Sataman liikennejohtajalle vähintään 7 vuorokautta ja enintään kuusi kuukautta ennen aiotun liikennöinnin aloittamista.

Satama antaa päätöksen kiireellisestä kapasiteetista viiden työpäivän kuluessa ilmoituksen saamisesta.

Kiireellinen kapasiteetti myönnetään sitä ensin hakeneelle, jos kyseiseen tarpeeseen on osoitettavissa kapasiteettia.

Kiireellisenä haettava kapasiteetti on kuvattu osana kapasiteetin kuvausta Sataman internetsivuilla (<https://www.haminakotka.com/fi>).

7.7 Maksut

Rataverkon kapasiteetista ei peritä maksua.

8 VASTUUT JA ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN SEKÄ MUUTOKSENHAKUMENETTELY

Rautatieliikenteen harjoittajat vastaavat rataverkolle ja Satamalle aiheuttamastaan vahingosta.

Ratatyön tekijä vastaa rataverkolle ja Satamalle aiheuttamastaan vahingosta.

Rataverkon haltijana Satama vastaa rataverkon haltijuuteen kuuluvan tehtävän tai vastuun laiminlyönnistä rautatieliikenteen harjoittajan kalustolle tai kaluston kuormalle aiheutuvasta vahingosta.

Edellä kuvatut vastuut eivät koske välillisiä vahinkoja.

Erimielisyydet ja ratakapasiteettiin liittyvät ristiriidat ratkaistaan ensisijaisesti neuvottelemalla.

Erimielisyys, jota ei ole saatu ratkaistua neuvottelemalla, ratkaistaan raideliikennelain 152 §:n muista erimielisyyksistä säättämällä tavalla (<https://www.finlex.fi/fi>).

Sataman ratakapasiteetin jakamiseen liittyvistä päätöksistä voi hakea oikaisua raideliikennelain 151 §:ssä säädetyllä tavalla (<https://www.finlex.fi/fi>).

Satama ei korvaa tilapäisesti poistetun ratakapasiteetin käytöstä aiheutuvaa vahinkoa.

Muut erimielisyydet ratkaistaan Kymenlaakson käräjäoikeudessa.

9 YHTEYSTIEDOT

Kiireelliset asiat, Sataman vuoro esimies, 020 7908840, jatkuva päivystys.

Muut asiat, Sataman liikennejohtaja, 020 7908831 tai 040 5265307.

Sataman ratatyöstä vastaava henkilö, Miikka Liikkanen 040 6877125.